

Notat

Kommenteret høringsnotat om udkast til lov om videnskabelig uredelighed m.v.

Et udkast til forslag til lov om videnskabelig uredelighed m.v. har i perioden 25. oktober 2016 til 23. november 2016 været i ekstern høring.

Langt størstedelen af høringsparterne giver udtryk for, at det er positivt, at regeringen har taget initiativ til en opdatering af uredelighedssystemet. Der er bred opbakning til forslaget om, at forskningsinstitutionerne bliver inddraget mere aktivt i håndteringen af sager om videnskabelig uredelighed end i dag, ligesom der er bred opbakning til forslaget om, at den tvivlsomme forskningspraksis håndteres lokalt på forskningsinstitutionerne uden på forhånd fastlagte strukturer.

Hovedelementerne i lovdkastet er bevaret, men hørings svarene har givet anledning til at foretage flere justeringer af det lovdkast, der var udsendt i ekstern høring. Der er således foretaget ændringer både i lovtæksten og i lovbemærkningerne.

I dette notat gives et resumé af de væsentligste bemærkninger til lovforslaget og de ændringer, der er foretaget i lovforslaget på baggrund heraf. Der er indkommet 39 hørings svar, hvoraf 12 ikke indeholder materielle bemærkninger. Notatet er inddelt i et afsnit med generelle bemærkninger og et afsnit med bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Generelle bemærkninger

Copenhagen Business School (CBS), Danmarks Grundforskningsfond, Dansk Industri (DI), Danske Erhvervsakademier, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Universiteter, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse (KORA), Kræftens Bekæmpelse, Københavns Universitet (KU), Lundbeckfonden, Lægeforeningen, Sektorforskningens Direktørkollegium (SE-DIRK), Statens Serum Institut (SSI), Syddansk Universitet (SDU) og Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) er positive over for lovforslaget og eftersynet af det danske uredelighedssystem. Det fremhæves i den forbindelse, at lovforslaget i store træk følger anbefalingerne fra ekspertudvalget (det såkaldte Oddershede-udvalg, der afgav rapport til uddannelses- og forskningsministeren i december 2015), og at det støtter op om arbejdet med at styrke forskningsintegriteten i Danmark. *SDU og Lægeforeningen* påpeger desuden det hensigtsmæssige i, at lovforslaget lægger sig op ad internationale retningslinjer for håndtering af videnskabelig uredelighed.

4. december 2016

Styrelsen for Forskning og
Innovation
Juridisk kontor

Bredgade 40
1260 København K
Tel. 3544 6200
Fax 3544 6201
Mail fi@fi.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1991 8440

Ref.-nr. 16/052232-13

CBS, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danske Professionshøjskoler, Det Frie Forskningsråd (DFF), KORA og UVVU støtter eksplicit, at lovforslaget lægger op til en ensretning af håndteringen af videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis med en større rolle for forskningsinstitutionerne.

Akademikerne og UBVA (Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde) samt Aarhus Universitet (AU) finder det afgørende, at forskere har en høj grad af retssikkerhed i det danske uredelighedssystem henset til de store konsekvenser, sager om videnskabelig uredelighed kan få for de involverede. Derfor skal systemet være gennemskueligt for forskerne. *Ingeniørforeningen (IDA)* støtter op om synspunktet.

Ministeren er glad for, at der overordnet er støtte til de påtænkte ændringer i det danske uredelighedssystem.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Ministeren har med tilfredshed noteret sig, at en række af høringsparterne støtter lovforslagets oplæg til håndtering af både videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis og til en større inddragelse af forskningsinstitutionerne i disse forhold. Som bemærket af flere høringsparter tager lovforslaget udgangspunkt i ekspertudvalgets anbefalinger og international praksis, hvilket er med til at øge forslaget legitimitet og forankring i forskningsmiljøerne.

Ministeren er enig i, at det er meget væsentligt, at forskere har en høj grad af retssikkerhed i uredelighedssystemet. Lovforslaget og ekspertudvalgets anbefalinger er udformet med respekt for dette hensyn og med et formål om at skabe klarere rammer for forståelsen af centrale begreber og håndteringen af konkrete sager.

Specifikke bemærkninger

Anvendelsesområde

KU og Aalborg Universitet (AAU) finder helt overordnet, at loven i bredest mulig forstand bør understøtte, at der kan fæstes lid til forskningsresultater, uanset hvor i forskningslandskabet de er produceret, og at lovens anvendelsesområde bør udvides i hvert fald svarende til gældende regulering.

Akademikerne og UBVA CBS, DTU, D, Danske Professionshøjskoler, Danske Universiteter, IDA, KU, Roskilde Universitet (RUC) og SDU finder, at loven bør finde anvendelse på al forskning, der udføres ved en offentlig dansk forskningsinstitution, uanset om forskningen er privatfinansieret.

Akademikerne og UBVA, IDA, DTU, Danske Universiteter, KU, RUC og SDU finder, at loven tillige bør finde anvendelse på forskning finansieret af f.eks. udenlandske forskningsfonde, EU el.lign.

DI og Lægemiddelindustriforeningen (LIF) bemærker eksplicit, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed fortsat skal have mulighed for at behandle sager om uredelighed i relation til forskning udført i privat regi, såfremt de involverede parter giver deres samtykke. *DI* foreslår, at muligheden gøres betinget af, at de involverede parter selv står for finansieringen af sagens omkostninger.

Ministeren har noteret sig, at mange høringsparter finder, at lovens anvendelsesområde bør præciseres sådan, at det kommer til at fremgå tydeligt, at loven finder anvendelse på al forskning, der udføres ved en offentlig dansk forskningsinstitution, uanset om den er offentlig eller privat finansieret. Lovforslaget er revideret i overensstemmelse med disse bemærkninger.

Nogle få høringsparter har givet udtryk for, at loven tillige bør finde anvendelse på forskning, der er udført i rent privat regi. Ministeren finder ikke, at der er tilstrækkelige argumenter for, at et offentligt nævn skal vurdere integriteten af privat forskning. Det bemærkes i den forbindelse, at f.eks. forskning i medicinalindustrien allerede er reguleret meget detaljeret ved anden lovgivning med sigte bl.a. på patientsikkerhed.

Definitioner

Videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis

UVVU støtter, at der skabes en mere tydelig definition af videnskabelig uredelighed, og at også en række andre relevante begreber fastlægges i loven. *UVVU* finder, at de almindelige bemærkninger til lovforslaget i høringsudkastet efterlader en vis usikkerhed med hensyn til, hvorvidt der fremadrettet skal anvendes et bredere tilregningskrav end fastslået af Østre Landsret i dom af 18. februar 2015. *UVVU* finder, at det i lovbemærkningerne må overvejes at præcisere tilregningskravet nærmere for at undgå, at der fremadrettet hersker usikkerhed omkring ansvarsnormen.

Akademikerne og UBVA samt IDA tilslutter sig generelt definitionerne af videnskabelig uredelighed, jf. dog nedenfor om selvplagiering. *SDU* finder, at definitionerne bør udvides med mere detaljerede beskrivelser.

CBS, Lundbeckfonden, Lægeforeningen, SEDIRK og AU støtter generelt definitionerne både af videnskabelig uredelighed og af tvivlsom forskningspraksis. *CBS* tilføjer, at grænsedragningen mellem begreberne må findes gennem praktisk erfaring frem for yderligere teoretisering.

KORA finder den foreslåede præcisering og afgrænsning af videnskabelig uredelighed nyttig, men savner i bemærkningerne ligesom *AAU* en nærmere præcisering af betydningen af fabrikering af data, idet der i dag er anerkendte metoder til data-imputation, som ikke bør opfattes som fabrikering af data. *AAU* bemærker, at fabrikering af data i lovforslaget defineres som konstruktion af data, hvilket ikke er ganske dækkende, da "konstruktion af data" også anvendes som metodologisk term inden for humanistiske og samfundsvidenskabelige forskningstraditioner. *AAU* foreslår, at det tilføjes, at der skal være tale om "uoplyst" konstruktion af data.

DTU bemærker, at der med den foreslåede definition af videnskabelig uredelighed og de tilhørende kompetencebestemmelser m.v. vil være tale om, at kun de mest alvorlige tilfælde af plagiering, fabrikering og forfalskning vil være omfattet af uredelighedsbegrebet. *DTU* er derfor bekymret for, at der med loven sker en erodering videnskabelig uredelighed, hvor flere og flere elementer bliver hensat til tvivlsom forskningspraksis og dermed ad åre ikke vil blive opfattet som alvorlige, hvorved der vil ske et skred i den videnskabelige kodeks.

Akademikerne og UBVA, IDA, KU, SDU, AAU og AU finder, at lovforslaget generelt bør tydeliggøre, hvordan begrebet ”selvplagiering” skal behandles.

Akademikerne og UBVA, IDA, SDU, AAU finder særligt, at definitionen af plagiering i lovforslaget bør præciseres sådan, at den ikke omfatter ”selvplagiering”, f.eks. ved, at definitionen affattes således: ”Plagiering: Tilegnelse af **andres** ideer, processer, resultater, tekster eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.”

KU og SDU finder særligt, at selvplagiering alene i særlige (grove) tilfælde kan have karakter af videnskabelig uredelighed og således i de fleste tilfælde vil være et spørgsmål om tvivlsom forskningspraksis. Dette bør efter *KU*'s opfattelse udfoldes i lovbemærkningerne.

KU og Lægeforeningen støtter lovbemærkningerne om, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis og ikke videnskabelig uredelighed. *KU* foreslår, at det overvejes at tydeliggøre dette i selve lovteksten.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Ministeren hæfter sig ved, at mange høringsparter generelt støtter de foreslåede definitioner af de helt centrale begreber som videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis. Som bemærket af flere er det hverken muligt eller ønskeligt i lovforslaget at fastlægge helt klare, entydige og endeligt udfoldede definitioner. Det vil være op til de involverede parter, i første række Nævnet for Videnskabelig Uredelighed og forskningsinstitutionerne, i praksis at fastlægge det nærmere indhold i begreberne, som i øvrigt erfaringsmæssigt udvikler sig over tid.

Flere af de mere konkrete observationer er medtaget i det reviderede lovforslag, herunder forslaget om at præcisere tilregnelighedskravet for uredelighedsvurderingen, dvs. vurderingen af om en handling er foretaget forsætligt eller groft uagtsomt. Det samme gælder forslaget om at præcisere definitionen af fabrikering af data. Tilsvarende er lovforslagets definition af plagiering blevet præciseret, sådan at det flugter mere med international terminologi, hvorefter selvplagiering ikke behandles som videnskabelig uredelighed, men derimod som tvivlsom forskningspraksis.

Videnskabeligt produkt

CBS finder det afgørende, at begrebet videnskabeligt produkt ikke operationaliseres stramt, idet forskningsprocessen dermed kan hindres navnlig i de tidligere faser. På linje hermed savner *KU* en nærmere beskrivelse af, hvornår et produkt er omfattet af definitionen, navnlig i forhold til f.eks. digitale medier (herunder power points o.lign.)

UVVU er af den opfattelse, at videnskabelige produkter, der indgives til fagfællebedømmelse, bør være omfattet af Nævnet for Videnskabelig Uredeligheds kompetence.

Danske Professionshøjskoler finder definitionen af videnskabeligt produkt uklar og foreslår, at begrænsningen til produkter frembragt ”ved anvendelse af videnskabelige metoder” udgår.

Ministeren har noteret sig de særlige forslag til præcisering af definitionen af et videnskabeligt produkt. Lovbemærkningerne er udbygget i overensstemmelse med flere af de modtagne forslag.

Forsker og forskningsinstitution

CBS, DTU, KU, National Videnskabsetisk Komité (NVK), RUC, SSI, UVVU og AU finder, at definitionen af forsker bør udvides til tillige at omfatte ph.d.-studerende, herunder erhvervs-ph.d.

CBS, DTU og AAU finder desuden, at videnskabelige assistenter samt potentielt også adjungerede professorer og adjungerede lektorer, der til tider forfatter artikler med henvisning til deres affiliation til en forskningsinstitution, skal være omfattet af forskerbegrebet, bl.a. for at sikre skoling i god videnskabelig praksis af alle medarbejdere.

Danske Universiteter støtter forslagene om en udvidelse af forskerbegrebet, jf. ovenfor, alternativt, som også *KU, RUC, SSI og AAU* foreslår, at en forsker defineres ud fra funktion, da det ikke kun er de, der har en ph.d.-grad, som udfører forskning på de danske universiteter. *UVVU* tilføjer, at der f.eks. også kan lægges vægt på, om vedkommende har indleveret et videnskabeligt produkt til fagfællebedømmelse.

Det Frie Forskningsråd støtter forslag om at udvide forskerbegrebet, således at det dækker den fulde akademiske deltagerkreds, der er med til at producere det videnskabelige produkt.

DTU finder definitionen af forskningsinstitution for snæver og spørger, om private forskningsinstitutioner og GTS-institutter skal være omfattet, f.eks. hvis de har tilsluttet sig den danske kodeks for integritet i forskning.

Ministeren har noteret, at mange høringsparter finder behov for at udvide og præcisere forskerbegrebet. Særligt forslaget om at udvide forskerbegrebet til at omfatte ph.d.-studerende anses for nyttigt, da det bidrager til klarhed. Det er derfor medtaget i lovforslaget. I øvrigt er det i lovbemærkningerne præciseret, at forskerbegrebet generelt må vurderes ud fra den pågældendes funktion, jf. også flere af høringsparterne.

Forslagene om at udvide forskerbegrebet til eksplicit at omfatte andre funktioner, herunder kandidater og teknisk/administrativt personale (TAP), er ikke fulgt. Det vurderes ikke rimeligt, at andre funktioner end den rent videnskabelige skulle kunne føre til en afgørelse om videnskabelig uredelighed.

Forslaget om at udvide definitionen af en forskningsinstitution til rent private institutioner og virksomheder er heller ikke fulgt, jf. tilsvarende betragtningerne ovenfor om forskning i privat regi.

Bagatelgrænse mv.

CBS og UVVU støtter forslaget om en bagatelgrænse. *UVVU* foreslår, at det i lovteksten tydeliggøres, at tilfælde, der er omfattet af bagatelgrænsen i nr. 1 – modsat de spørgsmål, der er omfattet af nr. 2 og 3 – behandles som tvivlsom forskningspraksis.

SEDIRK ønsker det nærmere udfoldet, hvad der menes med, at det alene er kvalificerede og grovere tilfælde, der kan betragtes som videnskabelig uredelighed. Tilsvarende finder *AAU* og *AU*, at sondringen mellem de tilfælde, der vil blive betragtet som videnskabeligt uredelige, og de tilfælde, der vil falde under bagatelgrænsen, vil være vanskelig at foretage.

DTU er afvisende over for bagatelgrænsen og finder, at man ikke kan gradbøje alvorligheden af fabrikering, forfalskning og plagiering.

SEDIRK efterlyser en tydeliggørelse af begrebet forskningskvalitet for at undgå overlap med forfalskning eller fabrikering.

Ministeren finder ikke, at der på baggrund af de modtagne høringssvar er grundlag for at ændre i den foreslåede bestemmelse om en bagatelgrænse. Ministeren lægger her særlig vægt på *UVVU*'s støtte til bagatelgrænsen, idet ministeren antager, at *UVVU* i praksis har erfaring for vigtigheden af en sådan bestemmelse. Ministeren noterer sig, at der også her kan være tale om vanskelige grænsedragninger i praksis, men forventer, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, som i praksis forventes at være nærmest til at udfylde bestemmelsen, vil kunne løfte opgaven.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Sammensætningen af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

CBS og *DI* finder, at den foreslåede indstillingsproces er for lukket. *CBS* foreslår, at alle offentlige forskningsinstitutioner tilbydes at indstille medlemmer af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, hvorefter Danmarks Frie Forskningsfond kan foretage en indstilling til ministeren.

DI foreslår, at de forskningsfaglige medlemmer af nævnet udpeges efter åbent opslag.

Det Frie Forskningsråd finder, at der skal være vandtætte skotter mellem de offentlige forskningsfinansierende organer og nævnet. Det bør således ikke være muligt samtidigt at have sæde i et offentligt forskningsfinansierende organ og i nævnet.

UVVU finder det afgørende, at det fremadrettet sikres, at nævnet besidder en bred repræsentation af de forskellige faglige forskningsområder, og at der så vidt muligt også tages højde for at sikre en vis bredde i relation til institutioner og geografi. Nogle af *UVVU*'s medlemmer er betænkelige ved reduktionen fra tre udvalg til ét centralt udvalg, mens andre finder, at det vil kunne bidrage til, at nævnet til stadighed har erfaring med behandling af uredelighedssager, og at adgangen til at inddrage ekstern ekspertbistand vil kunne bidrage til at sikre den nødvendige faglige viden.

Danske Universiteter finder, at nævnet bør have en bred faglig sammensætning, så det ikke er afhængigt af at indkalde eksperter.

SDU finder det tvivlsomt, om sammensætningen af nævnet kan dække alle fagområder, hvorfor muligheden om tilkaldelse af ad hoc eksperter nok bør være mere reglen end undtagelsen.

DTU mener, at det kan overvejes, hvorvidt det er relevant med en landsdommer som formand, og at man kunne styrke nævnets ekspertise ved at sammensætte det alene af fagfolk. *DTU* peger videre på udfordringerne ved evt. inhabilitet, når det tages i betragtning, at nævnet udgøres af relativt få medlemmer uden suppleanter.

Danske Universiteter, CBS, KU og RUC finder i lyset af det forholdsvis begrænsede antal medlemmer af nævnet, at quorum-reglerne bør strammes op, f.eks. sådan, at indkaldte eksperter i sagen skal kunne deltage ved behandlingen eller i hvert fald være til stede under behandlingen for derved at styrke nævnets faglighed under beslutningsprocessen.

Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker (DFFU) støtter forslaget om adgangen for nævnet til at indhente ekstern ekspertbistand, og at indkaldte eksperter kun kan være rådgivende og ikke indgå i bedømmelsen. *DFFU* finder det dog problematisk, at kriterierne for at være ekspert ikke defineres.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

UVVU bemærker, at lovforslaget ikke lægger op til udpegning af suppleanter. *UVVU* finder, det indebærer en øget risiko for, at nævnet kommer til at mangle faglighed f.eks. ved inhabilitet el.lign., og at den manglende faglighed ikke kan dækkes ind ved inddragelse af ekstern ekspertbistand.

Ministeren har bemærket, at mange høringsparter lægger vægt på, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sammensættes på en måde, der styrker den bredest mulige faglighed og fører til færrest mulige uforudsete udfordringer.

Forslaget om alene at nedsætte ét centralt nævn fastholdes af de grunde, som allerede Oddershede-udvalget pegede på, og som bl.a. *UVVU* har støttet. For at sikre nævnets funktionsdygtighed også i tilfælde af eventuel inhabilitet revideres lovforslaget sådan, at der nu lægges op til at udpege et antal suppleanter, der modsvarer antallet af faste medlemmer.

Adgangen for nævnet til at indkalde særlig ekspertbistand ad hoc ændres ikke. Det er en afgørende forudsætning for Oddershede-udvalgets anbefalinger, at det netop skal være muligt at indkalde niche-kompetencer afhængigt af den konkrete sag. Muligheden for de tilkaldte eksperter til at blive inddraget i nævnets behandling er til stede, mens det ikke er muligt for eksperterne at deltage i selve beslutningsprocessen. Det ville i givet fald fordre, at eksperterne blev ministerudpeget.

Ministeren har bemærket sig forslagene om en mere åben proces for indstilling af medlemmer til nævnet, herunder forslaget om åbent opslag. Lovforslaget er revideret i overensstemmelse hermed.

Derimod følges forslaget om at etablere vandtætte skotter mellem de forskningsfinansierende organer og nævnet ikke, idet det anses for at begrænse rekrutteringen af medlemmer til nævnet unødigt. En sådan bestemmelse findes ikke i dag og har heller ikke været savnet.

Behandling af sager om videnskabelig uredelighed og tilfælde af tvivlsom forskningspraksis

Kompetencefordelingen mellem det centrale nævn og forskningsinstitutionerne
CBS, DI, Danske Professionshøjskoler, Danske regioner, KORA, Lundbeckfonden, Lægeforeningen og UVVU støtter den foreslåede model, hvorefter sager om videnskabelig uredelighed behandles i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed og tilfælde af tvivlsom forskningspraksis på den involverede forskningsinstitution. DTU, KU og AU er betænkelige ved denne konstruktion, idet det efter DTU og KU's opfattelse skaber uklarhed og uhensigtsmæssige procedurer. DTU og AU finder, at en sag bør behandles samlet af samme organ og foreslår som alternativ til lovforslagets model et system, hvor forskningsinstitutionen træffer afgørelse i første instans i alle sager med klageadgang til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Akademikerne og UBVA, CBS, DTU, Danske Universiteter og KU finder beskrivelsen af forskningsinstitutionens og de involverede forskeres opgaver i uredeligheds-sager utilstrækkelig. Det påpeges i den forbindelse, at forslaget om, at institutionerne i dialog med Nævnet for Videnskabelig Uredelighed vurderer, om en sag vedrører videnskabelig uredelighed eller tvivlsom forskningspraksis, medfører uklarhed. DTU og KU foreslår, at institutionens vurdering i den forbindelse gøres endelig og bindende, hvorved bestemmelsen om dialog udgår af lovforslaget. DI finder på den anden side, at institutionerne bør få pligt til at konsultere nævnet forud for beslutningen om, hvor en sag skal behandles. Akademikerne og UBVA, CBS, IDA og KU anbefaler, at der udstedes nationale retningslinjer eller etableres en rådgivningsfunktion i ministeriet eller nævnet for forskningsinstitutionernes rolle i anmeldelsesproceduren, herunder vurderingen af, om en sag vedrører videnskabelig uredelighed eller tvivlsom forskningspraksis. AU finder, at det bør præciseres i lovforslaget, hvem der på institutionsniveau skal foretage vurderingen af, om en sag skal behandles på institutionen eller i Nævnet for Videnskabelig uredelighed, herunder om der påhviler en pligt til altid at konsultere nævnet forud for beslutningen. AU finder desuden, at lovforslaget bør forholde sig eksplicit til rekursmuligheden i tilfælde, hvor institutionen har vurderet, at sagen skal behandles som tvivlsom forskningspraksis og dermed ikke sendes ind til nævnet, og anmelderen anfægter dette.

CBS påpeger, at afvisningen af ufuldstændige anmeldelser efter lovforslaget vil være forvaltningsretlige afgørelser og medføre, at anmelderen ikke kan vende tilbage med en uddybet klage i sagen. Denne praksis er efter CBS' opfattelse tvivlsom og kan føre til store krav om assistance til klagerne, inden anmeldelse indgives. AAU påpeger, at det eksplicit bør medtages i lovbestemmelsen om anmeldelse, at forskningsinstitutionen kan afvise anmeldelser, der ikke indeholder de oplysninger, der er nævnt i bestemmelsen.

CBS, DTU, KU og AU påpeger, at det er uhensigtsmæssigt, hvis en sag, der vedrører både videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis, skal deles i to sager med risiko for parallelbehandling af sagen. CBS foreslår, at sådanne sager bør færdigbehandles i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, før institutionen ser på eventuel tvivlsom forskningspraksis, alternativt, hvilket støttes af KU, skal nævnet behandle hele sagskomplekset eventuelt i sparring med institutionen.

Ministeren finder det positivt, at mange høringsparter bakker op om den foreslåede model, hvorefter alle sager om videnskabelig uredelighed behandles af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, mens tilfælde af tvivlsom forskningspraksis behandles på forskningsinstitutionerne. Ministeren bemærker, at det har været et væsentligt hensyn bag ekspertudvalgets anbefalinger og lovforslaget, at sager om videnskabelig uredelighed håndteres af en central, institutionsuafhængig myndighed. Herved minimeres interessekonflikter og habilitetsproblemer i disse alvorlige sager, og der skabes ensartethed i behandlingen af de alvorligste sager, som håndteres af anerkendte forskere under formandskab af en landsdommer med indsigt i uredelighedsområdet. Derfor er forslaget om en model, hvor alle sager behandles samlet på forskningsinstitutionerne med klageadgang til nævnet, ikke fulgt.

Flere høringsparter har udtrykt bekymring for den omfattende sagsbehandling i relation til uredelighedssagerne, som den nye arbejdsdeling synes at pålægge institutionerne. Ministeren finder anledning til at påpege, at forskningsinstitutionerne vil få en vigtig rolle med at bidrage til sagernes oplysning, men at forskningsinstitutionerne ikke skal forestå den egentlige sagsbehandling, som vil ligge hos Nævnet for Videnskabelig Uredelighed. Forskningsinstitutionerne skal alene assistere med at belyse fakta i sagen.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Nogle høringsparter finder det uklart, hvem der vurderer, om en sag skal sendes til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed eller ikke. Ministeren bemærker, at der lægges op til, at det er forskningsinstitutionen, der vurderer, om en sag ser ud til at vedrøre videnskabelig uredelighed og derfor skal sendes til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed. Vurderingen kan imidlertid træffes efter dialog med nævnet, hvorved der bl.a. skabes mulighed for at sikre ensartet praksis på tværs af institutionerne. Herved opnås også den efterspurgte adgang til at få rådgivning fra nævnet. Dette er søgt uddybet i det reviderede lovforslag, hvor også anvendelsen af begrebet dialog forklares yderligere.

Der er ikke etableret en egentlig rekursmulighed i forhold til forskningsinstitutionens vurdering af, hvor en sag skal behandles. Det følger af den foreslåede egen drift-bestemmelse, at nævnet eventuelt vil kunne tage en sag op, som er behandlet som tvivlsom forskningspraksis på forskningsinstitutionen, hvis nævnet finder, at der er en berettiget mistanke om videnskabelig uredelighed i den pågældende sag.

Afvisning af ufuldstændige anmeldelser er at betragte som forvaltningsretlige afgørelser. Det betyder ikke, at en anmelder ikke kan vende tilbage med en uddybet anmeldelse, hvis denne i første omgang er blevet afvist. Forskningsinstitutionen vil i givet fald skulle revurdere den uddybede anmeldelse efter almindelige forvaltningsretlige regler.

Ministeren har forståelse for synspunktet om, at det kan være u hensigtsmæssigt, at sager behandles i parallelle forløb. I det reviderede lovforslag er det søgt tydeliggjort, at sager, der vedrører både videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis, som udgangspunkt først behandles af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed med henblik på at afklare uredelighedsdelen. Herefter kan eventuel tvivlsom forskningspraksis behandles på institutionen. I den forbindelse er det vigtigt at fastholde, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed alene behandler sager om

videnskabelig uredelighed. Derfor lægges der ikke op til, at nævnet skal kunne behandle både videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis.

Ressourcebetragtninger i forhold til forskningsinstitutionernes større rolle og tidsfrister for sagsbehandlingen

CBS, Danske Fag-, Forsknings-, og Uddannelsesbiblioteker, Danske Professionshøjskoler og Danske Universiteter påpeger, at forskningsinstitutionernes rolle og opgaver efter lovforslaget kan have ressourcemæssige konsekvenser. *DTU og KU* finder, at opgavefordelingen og arbejdsbyrden efter lovforslaget bør afspejle sig i tidsfristerne for behandlingen af sager om videnskabelig uredelighed. Der er efter *DTU og KU's* opfattelse en diskrepans mellem de tre måneder, der er afsat til forskningsinstitutionernes redegørelse i sagerne, og de 12 måneder, der er afsat til nævnets færdigbehandling af sagen. *UVVU* påpeger i den forbindelse, at 12-månedersfristen for behandling af sager i nævnet kan være en udfordring, da eksempelvis inddragelse af eksternt bistand kan trække ud.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Ministeren har noteret sig, at flere høringsparter gør opmærksom på, at lovforslagets opgaver for forskningsinstitutionerne kan føre til et øget ressourcetræk. Det er i den forbindelse positivt, at ingen høringsparter har givet udtryk for, at dette forhold bør føre til afgørende ændringer i lovforslaget.

Den foreslåede tre måneders frist for institutionerne er fastsat med det udgangspunkt, at forskningsinstitutionernes rolle ved de indledende vurderinger (screeninger) af de modtagne anmeldelser er forholdsvis begrænset, mens selve sagsbehandlingen af uredelighedssagerne i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed er af mere omfattende karakter.

Ministeren anerkender synspunktet fra *UVVU* om, at behandlingen af sager om videnskabelig uredelighed kan trække længere ud end de 12 måneder, der som udgangspunkt er lagt op til. Der er imidlertid behov for at beholde fristen for at fastholde fokus på sagsbehandlingstiden i uredelighedssager.

Nævnets behandling af sager om videnskabelig uredelighed

Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker, Den Nationale Videnskabs-etiske Komité og SDU finder det formålstjenstligt, at lovforslaget indeholder mulighed for, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed kan tage sager op af egen drift. *DTU* finder det i den sammenhæng problematisk, at færdigbehandlede sager om tvivlsom forskningspraksis ved forskningsinstitutionerne kan genoptages af nævnet, hvis der er mistanke om videnskabelig uredelighed.

UVVU finder, at der kan være anledning til at overveje, at sager, hvor det efter en indledende sagsbehandling står klart, at fortsat sagsbehandling ikke kan forventes at føre til en konklusion om uredelighed, kan afvises fra realitetsbehandling i nævnet.

SDU finder, at det bør overvejes at medtage en karenstid i forhold til at søge offentlige midler i sanktionsmulighederne for nævnet.

Datatilsynet bemærker, at der i relation til lovforslagets sanktionsbestemmelse i forhold til afgørelser fra nævnet bør redegøres nærmere for overvejelser vedrørende behandling af personoplysninger.

Det Frie Forskningsråd og Lægeforeningen finder det uhensigtsmæssigt, at der ikke er mulighed for administrativ rekurs i forhold til afgørelser truffet af nævnet. *AU* påpeger tilsvarende, at den foreslåede model bryder med princippet om behandling i mindst to instanser, og at det kan være meget ressourcekrævende for en forsker, hvis vedkommende ønsker at få prøvet nævnets afgørelser ved domstolene.

AU savner en mere udtrykkelig stillingtagen til retssikkerhedsmæssige garantier under behandlingen af sager i nævnet, herunder forskerens mulighed for at komme med bemærkninger og anvende bisidder.

Ministeren finder det positivt, at flere høringsparter bakker op om nævnets mulighed for at tage sager op af egen drift. Der er efter ministerens opfattelse ikke anledning til at ændre herpå i lovforslaget.

Det er vigtigt af hensyn til de implicerede forskere, at der ikke bruges unødigt tid i nævnet på at behandle sager, hvor det står klart, at fortsat sagsbehandling ikke kan forventes at føre til, at der vil kunne statueres videnskabelig uredelighed. Afvisningsbestemmelsen i lovforslaget er derfor tilrettet for at imødekomme UVVU's synspunkt herom.

Det findes ikke hensigtsmæssigt at medtage bestemmelser om eventuel karenstid i nævnets sanktionsmuligheder efter lovforslaget. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets sanktionsbestemmelse bør sådanne eventuelle foranstaltninger overlades til den eller de involverede forskningsfinansierende fonde, ligesom ansættelsesretlige konsekvenser overlades til ansættelsesstedet.

Ministeren har noteret sig Datatilsynets bemærkninger i forhold til overvejelser vedrørende behandling af personoplysninger, hvilket er søgt tydeliggjort i lovforslaget.

Ekspertudvalget har i sin rapport forholdt sig til spørgsmålet om administrativ rekurs for så vidt angår nævnets afgørelser. Ministeren er på linje med ekspertudvalget af den opfattelse, at det ikke synes muligt at etablere et klageorgan, der er fagligt bedre egnet end nævnet til at vurdere sager om videnskabelig uredelighed. Derfor fastholdes afskæringen af administrativ rekurs i forhold til nævnets afgørelser. Det bemærkes, at forskere, der anmeldes for videnskabelig uredelighed, er beskyttet af de almindelige retssikkerhedsmæssige garantier, der følger af forvaltningsloven, herunder muligheden for at afgive partsindlæg og anvende bisidder.

Forskningsinstitutionernes behandling af tilfælde af tvivlsom forskningspraksis
DTU og KU finder det positivt, at forskningsinstitutionerne selv kan tilrettelægge deres behandling af tvivlsom forskningspraksis. *Kræftens bekæmpelse* finder det særligt positivt, at der introduceres en fleksibilitet, så en sag kan gå fra lokalt niveau til centralt niveau og visa versa afhængig af sagens alvor.

DI finder, at behandlingen af sager om tvivlsom forskningspraksis bør følge nationale retningslinjer for at ensarte praksis på tværs af institutionerne.

DI og Danske Fag- Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker fremhæver, at det bør præciseres i loven, at alle institutioner skal have et udvalg for god videnskabelig

praksis, herunder med inddragelse af eksterne eksperter i behandlingen af sager. DI finder desuden, at ministeriet bør følge udviklingen i praksis som en del af tilsynet med institutionerne.

AC og UBVA, KU og AAU finder ikke beskrivelsen af, hvorvidt behandlingen af tilfælde af tvivlsom forskningspraksis udgør forvaltningsretlige afgørelser, dækkende og udtrykker ønske om en mere retvisende beskrivelse af de retlige krav til forskningsinstitutionernes håndtering af tvivlsom forskningspraksis.

KORA og Lundbeckfonden finder det positivt, at retningslinjer for institutionernes håndtering af tvivlsom forskningspraksis skal offentliggøres. *CBS* anfører, at det bør præciseres, at institutionernes retningslinjer for behandling af tvivlsom forskningspraksis alene kan forventes at være overordnede. Samtidig finder *CBS*, at der er behov for, at ministeriet løbende formidler dialog om normer og begrebsforståelser på tværs af institutioner.

Den Nationale Videnskabetiske Komité finder, at det må antages, at forskningsinstitutionerne i deres håndtering af tvivlsom forskningspraksis som udgangspunkt vil lægge komitéens vurderinger omkring design, styrkeberegninger, kontrolgrupper, placebo osv. til grund, og tilsvarende for så vidt angår *Datatilsynet* i forhold til behandling af personhenførbare data.

Ministeren kan med tilfredshed konstatere, at flere høringsparter giver udtryk for, at det er positivt, at de nærmere procedurer for håndtering af tvivlsom forskningspraksis overlades til forskningsinstitutionerne. Det har været et væsentligt formål med lovforslagets bestemmelser herom, at institutionerne i vidt omfang gives brede rammer for at tilrettelægge håndteringen af tvivlsom forskningspraksis. Lovforslaget indeholder derfor heller ikke en pligt til at etablere særligt fastlagte udvalg eller ordninger, ligesom der ikke er planlagt udstedt yderligere nationale retningslinjer for tvivlsom forskningspraksis. Der henvises i stedet til den danske kodeks for integritet i forskning, som indeholder overordnede anvisninger på håndtering af brud på ansvarlig forskningspraksis, og som i øvrigt forudsættes løbende opdateret i takt med udviklingen.

Flere høringsparter gør opmærksom på, at de ikke finder den forvaltningsretlige beskrivelse af behandlingen af tilfælde af tvivlsom forskningspraksis dækkende. Ministeren bemærker, at forskningsinstitutionernes håndtering af tvivlsom forskningspraksis selvsagt skal behandles i overensstemmelse med gældende ret, herunder almindelige forvaltningsretlige bestemmelser. Det findes ikke hensigtsmæssigt at redegøre udtømmende herfor i lovforslaget.

Det nærmere indhold af institutionernes retningslinjer for tvivlsom forskningspraksis må fastlægges på institutionsniveau, hvilket harmonerer med det forhold, at rammerne for håndtering af tvivlsom forskningspraksis i vidt omfang overlades til den enkelte institution.

Beretninger

Lundbeckfonden finder det vigtigt med en årlig rapportering om videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis for at sikre transparens omkring arbej-

det med forskningsintegritet. *KORA* er enige i, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed årligt bør afgive beretninger.

Akademikerne og UBVA samt KU anbefaler, at det tydeliggøres i lovforslagets bemærkninger, at nævnet tillige forventes at offentliggøre sine afgørelser på nævnets hjemmeside. *KU* påpeger i den forbindelse, at afrapporteringspligten bør kunne håndteres ved, at nævnet orienterer sig i Praksisudvalgets årsberetninger for derved at medvirke til at forenkle afrapportering og tilsyn.

DTU finder, at det er uklart, hvilke sager, der årligt skal indrapporteres til nævnet fra institutionerne, og at det er uhensigtsmæssigt med en årlig rapportering. Årsberetningerne bør efter *DTU's* opfattelse kun indeholde de sager, hvor der sanktioneres mod de involverede forskere. På linje hermed finder *KORA* det unødigt administrativt krævende, at alle institutioner skal lave en årlig beretning om alle tilfælde af tvivlsom forskningspraksis, hvilket potentielt kan hæmme, at mindre sager tages op på institutionerne. Alternativt kunne beretningen alene indeholde sager, hvor det konkluderes, at tvivlsom forskningspraksis har fundet sted.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Danske Professionshøjskoler foreslår, at der udelukkende skal udarbejdes beretning til nævnet fra professionshøjskolerne, såfremt der har været verserende sager ved institutionen i det indeværende år.

KU finder det uheldigt, at det gældende krav om anonymisering i UVVU-årsberetningen ikke videreføres for nævnet med henvisning til, at sagerne ikke kan undtages fra aktindsigt efter offentlighedsloven.

AAU påpeger, at det ikke bør være nævnet, men ministeriet, der udsteder en vejledning for forskningsinstitutionernes afrapportering af tvivlsom forskningspraksis, idet nævnet ellers de facto tillægges en instruktionsbeføjelse i forhold til institutionerne.

Ministeren finder det positivt, at der generelt er opbakning til årlige afrapporteringer for sager om videnskabelig uredelighed og tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Derved øges gennemsigtigheden og videndelingen på tværs af alle institutioner i landet. Der er ikke noget ønske om at lave unødigt bureaukrati i denne sammenhæng, og det forventes derfor, at der vil være en indbygget, passende fleksibilitet i afrapporteringen. Eksempelvis bør det være muligt at genbruge allerede iværksatte rapporteringsværktøjer (årsberetninger fra Praksisudvalg o.l.). Det er imidlertid vigtigt, at der skabes et centralt overblik over den samlede håndtering af tvivlsom forskningspraksis i Danmark, hvorfor afrapporteringen ikke bør begrænses til tilfælde, hvor der konkluderes tvivlsom forskningspraksis eller sanktioneres mod de involverede forskere. Bemærkningerne om det uhensigtsmæssige i at lade nævnet udstede vejledninger er taget ad notam og udgår af lovbemærkningerne. Lovforslagets bemærkninger er i øvrigt tydeliggjort for at reflektere de modtagne bemærkninger.

Ministeren er enig i forslaget om, at nævnet offentliggør sine afgørelser på hjemmesiden, ligesom UVVU gør i dag. Dette er medtaget i lovforslagets bemærkninger. Der lægges ikke op til, at de offentliggjorte afgørelser eller de årlige beretninger fra nævnet skal angive navne på de involverede forskere. På den anden side kan der forekomme sager, som er så bredt kendt i offentligheden, at det forekommer unø-

dig kunstigt at søge at opretholde en anonymitet, som under alle omstændigheder vil kunne omgås gennem en aktindsigtsanmodning. Dette er tydeliggjort i lovbemærkningerne.

Andet

UVVU påpeger, at anvendelsesområdet for lovforslagets § 26, herunder det foreslåede stk. 2, fremstår uklart.

Ministeren bemærker, at bestemmelsen er en helt sædvanlig standardbestemmelse om delegation fra minister til statslige myndigheder.

DTU finder, at loven bør bygges op, så den først behandler tvivlsom forskningspraksis og derefter videnskabelig uredelighed, da sidstnævnte er en delmængde af førstnævnte i henhold til lovforslagets bemærkninger.

Ministeren har noteret sig *DTU*'s ønske om en anderledes opbygning af loven, men fastholder rækkefølgen i lovforslagets bestemmelser, hvor reguleringen vedrørende videnskabelig uredelighed kommer før reguleringen vedrørende tvivlsom forskningspraksis. Dette skyldes bl.a., at videnskabelig uredelighed dækker de mere alvorlige sager og situationer, og at lovforslaget indeholder en tættere regulering af videnskabelig uredelighed.

KU foreslår, at der medtages en bestemmelse i loven, som muliggør afslag på anmodning om aktindsigt under behandlingen af sager efter loven. *KU* mener desuden, at lovens implementering og erfaringerne hermed bør evalueres efter en 5-årig periode.

Ministeren er enig med *KU* i, at lovens implementering og erfaringerne hermed bør følges tæt og evalueres i nødvendigt omfang. Der er dog ikke behov for at indsætte en fast tidshorisont herfor, bl.a. fordi antallet af uredelighedssager varierer meget. Ministeren ser det ikke som en mulighed at lægge op til at begrænse adgangen til aktindsigt i sager efter loven.